

Δὲν τὰ λέγω αὐτὰ μόνο τῆς Ἑλένης καὶ τοῦ Γιάννη,
Γιὰ καθ' ἓνα σας τὰ γράφω ποὺ πηγαίνουν στὸ Σχολεῖο
Εὐτυχία παιδὶ μεγάλη, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ κάνῃ
Σ' τοὺς γονεῖς τοῦ στὴν πατρίδα, εἰς τὸ βίο τὸν πικρὸ,
Ἄν μ' αὐτὰ τὰ τραγουδάκια, δὲν προσέξετε παιδιὰ
Κάθε σφάλμα σας νὰ σβύσῃ τώρα ποῦσαστε μικρά!

Χαλκίς 1 Μαΐου 1881.

N. ΙΓΓΑΞΗΣ.

ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΜΥΡΑΣ (*)

(ὕπὸ Volney)

«Τὸ πᾶν ρεῦμα καταρράκτου
πίπτον καὶ εἰς τὴν ἀβυσσον ἐξα-
φανιζόμενον».

Π. Σοῦττος.

Ὁ ἥλιος ἔβαινε πρὸς τὴν δύσιν του, ἐρυθρίζον τό-
ξον ἐδείκνυνεν εἰσέτι τὰ ἔχνη του ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος.
Ὁ οὐρανὸς ἦτο καθαρὸς, ἡ ἀτμόσφαιρα ξηρὰ καὶ γα-
λῆνιος· τὸ θῆσκον τῆς ἡμέρας φῶς ἐμετρίαζε τὴν
φρίκην τοῦ σκότους ἡ ἀναγεννωμένη τῆς νυκτὸς δρό-
σος κατεπράυνε τὰ πυρὰ τῆς πεπυρακτωμένης γῆς.
Οἱ ποιμένες εἶχον ἀποσύρει τὰς καμήλους αὐτῶν.
Δὲν ἔβλεπέ τις οὐδεμίαν κίνησιν ἐπὶ τῆς μοιροτόνου
ταύτης πεδιάδος, βῆθια σιγὴ ἐδέσποζε τῆς ἐρήμου·
εἰς μεμακρυσμένα μόνον διαστήματα ἤκουέ τις τὰς
θρηνώδεις κραυγὰς θῶων τινων καὶ νυκτοκοράκων...
Τὸ σκότος πῦξανε, καὶ ἤδη κατὰ τὸ λυκαυγὲς τὰ
βλέμματά μου δὲν διέκρινον ἢ τὰ λευκὰ φάσματα
τῶν στύλων καὶ τοίχων... Οἱ σιωπηλοὶ οὗτοι τό-
ποι, ἡ ἡσυχος αὕτη ἐσπέρα, ἡ μεγαλοπρεπὴς ἐκείνη
σκηνή, ἐνέπνεον εἰς τὸ πνεῦμα μου θρησκευτικὰς σκέ-
ψεις. Ἡ θέα μεγάλης χώρας ἐρήμου, ἡ ἀνάμνησις
τῶν παρελθόντων χρόνων, ἡ ἀντιπαραβολὴ τῆς πα-
ρούσης καταστάσεως, τὸ πᾶν ἀνύψωσε τὸν νοῦν μου
εἰς ὑψηλὰς σκέψεις. Ἐκάθισα ἐπὶ τῆς βίσεως στή-
λης τινος, καὶ ἐκεῖ τὴν χεῖρα ἐστηριγμένην ἐπὶ τοῦ
γόνυτος ἔχων, τὴν κεφαλὴν στηρίζων διὰ τῆς χει-
ρὸς, διτὲ φέρων τὰ βλέμματά μου ἐπὶ τῆς ἐρήμου,
διτὲ προσηλῶν αὐτὰ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων, ἐδιδόμην εἰς
βαθὺν ρεμβασμόν.

Ἐνταῦθα, εἶπον καθ' ἑαυτὸν, ἐνταῦθα ἤμαζεν
ἄλλοτε πλουσία πόλις· ἐνταῦθα ὑπῆρξεν ἡ πρωτεύ-
ουσα πλουσιωτάτου βασιλείου. Ναί! οἱ νῦν τόσον ἔ-
ρημοι οὗτοι τόποι ἐνεψυχούντο ὑπὸ πλήθους ἀνθρώ-
πων· πληθὺς ἐνεργητικῆ ἀνεστρέφετο εἰς τὰς μεμο-
νωμένας ταύτας ὁδοὺς· εἰς τοὺς τοίχους τούτους, ἐν
οἷς βρασιλεύει νεκρικὴ σιγὴ, ἀντήχουν ἄλλοτε φωναὶ
χαρᾶς καὶ πανηγύρεων· τὰ κατεσυντρίμμένα ταῦτα
μάρμαρα ἀπετέλουν κανονικώτατα καὶ ἐρρυθμα κτί-
ρια· αἱ ἐγκαταλελειμμένοι αὐταὶ στήλαι ἐκόσμου
μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς· αἱ κατεκρημνισμένοι στοαὶ
διέγραφον τὰς δημοσίας θέσεις. Ἐνταῦθα, ἄλλοτε,

(*) Ἡ Παλμύρα κατεστράφη ὑπὸ τῶν Ρωμαίων, ἐπὶ
Αὐρηλιανοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις αἰχμαλωτίσας τὴν τότε
βασιλεύουσαν Ζηνοβίαν, ἐφόνευσε πάντας τοὺς περὶ αὐτὴν
ἀρχοντας, ἐν οἷς καὶ τὸν κριτικώτατον Λογγίνον. Σ. Μ.

ἐπιμέλεια καλλιτεχνικὴ ἔκαλε τὰ πλοῦτη ἐξ ὧλων
τῶν κλιμάτων, καὶ ἔβλεπέ τις ἀνταλλασσόμενα,
τὴν πορφύραν τῆς Τύρου πρὸς τὰ πολύτιμα Σιρικὰ
νήματα, τὰ μάλ्लινά ὑφάσματα τῆς Καζμύρης πρὸς
τοὺς πολυτίμους τῆς Λυδίας τάπητας, τὸν χρυ-
σὸν τῆς Σεφίρας (*) πρὸς τὸν κασσίτερον τῆς Θού-
λης (**).

Καὶ ἐν τούτοις ἰδοὺ τί ἀπομένει ἐκ τῆς παντοδύ-
ναμου ταύτης πόλεως, σκελετὸς θρηνώδης. Ἡ σιγὴ
τῶν μνημάτων ἀντικατέστησε τὸν θόρυβον τῶν δη-
μοσίων θέσεων. Τὰ ἀνάκτορα τῶν βασιλέων κατέστη-
σαν φωλεαὶ ἀγρίων θηρίων. Τὰ ποιμνία βόσκουσιν εἰς
τὰ κατώφλια τῶν ναῶν· δυσώδη ἔντομα κατοικοῦσι
τὰ θυσιαστήρια τῶν θεῶν... Ἀ! πῶς ἐξέλιπε το-
σούτη δόξα!!! πῶς ἐξηφανίσθησαν τοσαῦτα ἔργα!!
Οὕτω λοιπὸν παρέρχονται τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων·
οὕτω πῶς ἐξαφανίζονται τὰ ἔθνη καὶ αἱ αὐτοκρα-
τορίαι;

Οἱμοὶ διέτρεξα τὴν ἐγκαταλελειμένην ταύτην γῆν.
Ἐπεσκέφθην τοὺς τόπους, οἵτινες ἐγένοντο θέατρα
τῆς τοσαύτης λαμπρότητος... καὶ εἶδον αὐτοὺς ἐγ-
καταλελειμένους καὶ ἐρήμους. Ἐζήτησα τοὺς ἀρχαίους
λαοὺς καὶ τὰ ἔργα των, καὶ δὲν εὗρον ἢ ἔχνη ὅμοια
πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς σποδοῦ ἐφήμερα ἔχνη τοῦ διαβάτου.
Οἱ ναοὶ κατεκρημνίσθησαν, τὰ ἀνάκτορα ἀνεστράφησαν,
αἱ πόλεις κατεστράφησαν, καὶ ἡ γῆ, γυμνὴ ἐγκατοι-
κων, κατέστη τόπος τάφων μονήρης. Ὑψίστε Θεέ!
Πόθεν ἐπέρχονται τόσον ἀποτρόπαιαι μεταμορφώσεις;
διατί τοσάυται πόλεις κατεστράφησαν; διατί ὁ ἀρ-
χαῖος οὗτος πληθυσμὸς ἐξηφάνισται διὰ παντός;

Π. Κ. Α.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΝΤΙΘΕΣΙΣ

Πρώτιστον μέλημα τῆς Ῥωμάνας Ἐκκλησίας κατὰ
τοὺς τρεῖς τελευταίους αἰῶνας ἦν ἡ παντὶ σθένει
παρὰκώλυσις τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύ-
ματος. Πᾶσαι αἱ γενόμεναι πρόοδοι ἐν τε ταῖς τέ-
χναῖς καὶ ταῖς ἐπιστήμας, τῷ πολιτισμῷ καὶ τῇ ὁ-
λικῇ εὐημερίᾳ ἐτετέλεσθησαν ἀκούσης αὐτῆς καὶ μὴ
βουλομένης. Ὅτε ὁ παπισμὸς ἔσχυεν αἱ εὐφωρότεραι
χώραι τῆς Εὐρώπης διετέλουν πολιτικῶς μὲν δοῦλαι,
ὀλικῶς δὲ ἄθλιαι καὶ τεταπεινωμέναι· σκότος πυ-
πνὸν ἀμαθείας καὶ κατακτῆσεως κατεκάλυπτε τὰς
ὥραις ἀλλ' ἀτυχεῖς ταύτας χώρας. Κατ' ἀντίθεσιν
αἱ προτεσταντικαὶ χώραι, αἵτινες ἄλλοτε ἦσαν πα-
ροιμιώδεις διὰ τὸ ἄγονον τοῦ ἐδάφους καὶ τὴν βάρ-
βαρον κατάστασιν μετεποιήθησαν εἰς περικαλεῖς λει-

(*) Σεφίρα, ἐβραϊστὶ σημαίνει χρυσίον· ἐκείθεν λέγει ἡ
Π. Γραφή, (βασιγ' κεφ. 9'), ὅτι ἔφεραν εἰς τὸν Σολο-
μῶνα 120 τάλαντα χρυσοῦ. Σ. Μ.

(**) Ἀθούλη νῆσος μεγάλη ἐν τῷ Ὀκεανῷ ὑπὸ τὰ ὑ-
περβόρεια μέρη... (Στέφανος ὁ Βυζάντιος) ὁ σχολιαστὴς
Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, λέγει ὅτι εἶναι ἡ Ἰρλάνδα ἢ ἡ
Σχετλάνδη. Σ. Μ.

μῶνας, ὕλικῶς μὲν πλουτοῦντας, διανοητικῶς δὲ εἰς τὸν ὑπὸ τῆς ἀναπτύξεως βαθμὸν ἀφικομένους. Μικρὸς κατάλογος φιλοσόφων, ιστοριογράφων, ποιητῶν, ἡρώων καὶ πολιτικῶν ἀποδείκνυσιν τὸ ἀναμφίλεκτον τῆς ἀληθείας ταύτης.

Ὁ γινώσκων ὁποῖα φυσικῶς εἰσὶν ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Σκωτία καὶ ὁποῖα ἦσαν αἱ δύο αὗται χώραι πρὸ τεσσάρων ἑκατονταετηρίδων, συγκρίνων δὲ σήμερον τὴν περικυκλοῦσαν τὴν Ῥώμην πεδιάδα πρὸς τὴν περικυκλοῦσαν τὸ Ἑδιμβούργον δύναται νὰ σχηματίσῃ ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τῆς διαφορᾶς ἐκατέρας τῶν ἐξουσιῶν, τοῦ παπισμοῦ δηλονότι καὶ τοῦ προτεσταντισμοῦ. Ἡ πτῶσις τῆς Ἰσπανίας, ἥτις ἄλλοτε ἦν τὸ πρῶτον εὐρωπαϊκὸν κράτος, νῦν δὲ κατὰ κεῖται φθίνον καὶ μαραινόμενον καὶ ἡ ἀνύψωσις τῆς Ὀλλανδίας, ἥτις μεθ' ὅλον τὸ ἄγονον τοῦ ἐδάφους καταπληκτικὰς ἐποίησας προόδους παρέχει ἡμῖν διδακτικώτατον μάθημα. Ὁ μεταβαίνων ἐν Γερμανίᾳ ἐκ καθολικῆς εἰς προτεσταντικὴν ἡγεμονίαν, ἐν Ἑλβετίᾳ ἐκ καθολικοῦ εἰς προτεσταντικὸν διαμέρισμα, ἐν Ἱρλανδίᾳ, ἐκ καθολικῆς εἰς προτεσταντικὴν κομῆσειαν ἐκπλήσσεται ἐπὶ τῇ διαφορᾷ. Ἐκεῖ μὲν στασιμότης, ἐνταῦθα δὲ πρόοδος. Ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀτλαντικὸν ἂν διαπλεύσωμεν τὸ ἴδιον θὰ ἀπαντήσωμεν φαινόμενον. Οἱ Προτεστάνται τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἀφῆκαν πολλὸν ὀπίσω τοὺς Ῥωμαιο-καθολικοὺς τοῦ Μεξικοῦ, τοῦ Περού καὶ τῆς Βραζιλίας.

(Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς ἱστορίας τοῦ Μακώλεϋ).

ΑΓΩΝΕΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. 18)

Διὰ τούτων ἡδυνήθη νὰ πείσῃ ὁ Ἀλκιβιάδης τοὺς Ἀθηναίους εἰς τὴν κατὰ τῆς Σικελίας ἐκστρατείαν ἂν καὶ ἐπὶ πολλὸν ἀντέστη ὁ Νικίας. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐγίνοντο καὶ φιλοσοφικοὶ ἀγῶνες δηλ. Ῥητορικοί, Ποιητικοί, καὶ Φιλοσοφικοί, προσέτι καὶ εἰς πᾶν εἶδος μαθήσεως.

Ἐκεῖ π. χ. ὁ Ἡρόδοτος (ὁ πατὴρ τῆς ἱστορίας) ὡς λέγουσιν, ἀνέγνωσε πρῶτον τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ ἥτις τόσον ἠδουκίμηνεν, ὥστε οἱ Ἑλλανοδίκα ἐδωκάν τὰ ὀνόματα τῶν 9 Μουσῶν, εἰς τὰ 9 βιβλία αὐτῆς, ὀνομάσθησαν δὲ οὕτω: Κλειώ, Εὐτέρπη, Θάλεια, Μελπομένη, Τερψιχόρη, Ἐρατώ, Πολύμνια, Οὐρανία, Καλλιόπη.

Τὴν τρίτην ἡμέραν ἠγωνίζοντο τὴν πάλιν ἥτις ἦτο 2 εἰδῶν. Καὶ ἡ μὲν ὀνομάζετο Ὀρθοπάλῃ, ἡ Καταβλητική, ἡ δὲ Ἀνακλινοπάλη, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ Ἀθληταὶ γυμνασθέντες ἤλειφοντο δι' ἐλαίου. ἔπειτα ἐτρίβοντο διὰ ψιλῆς ἄμμου. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην ἐπρεπε νὰ καταβάλῃ τρίς τὸν ἀνταγωνιστὴν ὁ νικητὴς ὅστις ἐλέγετο τρίακτος, τὸ δὲ καταβάλλειν τρίς τρίαζαι.

Καὶ ἡ μὲν ἀρχὴ τῆς πάλης ἐλέγετο Ἀκροχειρισμός, τὰ δὲ ἄλλα ἐλέγοντο ἔλκειν, λυγίζειν ἐκτραχηλίζειν, ὑποσκελίζειν κττ.

Εἰς δὲ τὴν Ἀνακλινοπάλην ἐπιπτεν ὁ εἰς πρηνῆς εἰς τὴν γῆν, ὁ δὲ ἄλλος ἠγωνίζετο νὰ τὸν ἀνατρέψῃ ὑπτιον, ὁ δὲ πρηνῆς ὑπερασπίζετο ἑαυτὸν, καὶ ἠγωνίζετο νὰ ρίψῃ τὸν ὀρθιον ὑπτιον, ὅστις δὲ ἐκ ταύτων ἀπέκαμινεν ἀνέτεινε τὸν δάκτυλον καὶ ὡμολόγει τὴν ἡτταν.

Ἡγωνίζοντο δὲ καὶ τὴν Πυγμὴν ὅστις ἦτο ὁ ἐπικινδυνωδέστερος τῶν ἀγῶνων καὶ μᾶλλον θανατηφόρος. Ἐτύποντο δὲ διὰ τοῦ γρόνθου. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐτύποντο διὰ τῆς πυγμῆς ἀπλῶς, ὕστερον δὲ ἐτύλιστον αὐτὴν μὲ λωρία τὰ ὁποῖα ὠνόμαζον ἱμάντας, ἔπειτα δὲ κατεσκεύαζον χειρίδας καὶ τὰς ἐξέτεινον μέχρι τῶν ὤμων. Εἶχον δὲ καὶ περὶ τὰ ὦτα προφυλακτικὰ τὰ ὁποῖα ὀνομάζοντο ἀμφοτίδες, ἀντωτίδες καὶ περιωτίδες. Ἐνταῦθα ὁ ἀποκαμῶν ἀνέτεινε τὸν δάκτυλον καὶ ὡμολόγει τὴν ἡτταν.

Ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ οὐχὶ μόνον ἀπέθνησκον οἱ νικηθέντες (ὅπερ ἦτο μεγίστη εὐτυχία) ἀλλὰ καὶ ἐπασχον μέγιστα δεινά. Ὁ Λουκίλιος π. χ. ἐν τινι ἐπιγράμματι διηγείται: «Οὗτος ὁ τῶρα ἄριστος Ὀλυμπιακὸς ἔχει τὸ ἔμπροσθεν, τὴν ῥίνα, τὸ γένειον, τὴν ὀφρύν, τὰ ὦτα, τὰ βλέφαρα, ἔπειτα γενόμενος πύκτης τὰ ἔχασε πάντα ὥστε καὶ ἐκ τῶν πατριῶν νὰ μὴ λάβῃ μέρος».

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐγίνετο τὸ παγκράτιον ὅστις ἦτον ἀγὼν σύνθετος ἐκ Πυγμῆς καὶ πάλης, διέφερε δὲ κατὰ τοῦτο ὅτι δὲν ἐνηγκαλίζοντο οἱ παγκρατισταὶ ὡς οἱ Παλαισταὶ, μήτε τὰς χεῖρας ὡπλισμένους ὡς οἱ πύκται εἶχον.

Καὶ εἰς μὲν τὴν πυγμὴν ἠγωνίζοντο ὀρθιοι, καὶ ὁ ἀγὼν δὲν ἦτο περὶ καταβολῆς, εἰς δὲ τὸ παγκράτειον ἐγίνοντο καὶ τὰ δύο. Ἐνίοτε ἠγωνίζοντο κυλιόμενοι κατὰ γῆς καὶ τότε οἱ παγκρατισταὶ ἐκαλοῦντο κυλιστικοί.

Τὴν τετάρτην ἡμέραν ἐτελεῖτο τὸ λεγόμενον Πένταθλον, τὸ ὁποῖον συνίσταται ἀπὸ 5 ἀγῶνας: δηλ. τὸν τοῦ Ἄρματος, τὸν τοῦ Δρόμου, τὸν τοῦ Ἀκοντίου, τὸν τοῦ Δίσκου καὶ τὸν τῆς Πάλης.

Τὸ Ἄλμα ἐλέγετο καὶ Διάλμα καὶ ἦτο πῆδημα πολυεῖδες. Καὶ ὁ μὲν τόπος ἡ τὸ σημεῖον ἐνθα ἔμελλον νὰ πατώσιν ἐκαλεῖτο Βατήρ, τὸ δὲ σημεῖον ἐνθα ἔμελλον νὰ φθάσωσι Σκάμμα (ἦν γὰρ χοῦς ἐσκαμμένος), ἐξ οὗ καὶ ἡ προομιμία: «ὕπερ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν».

Ὁ ἀγὼν τοῦ Ἄλματος ἦτο τὸ πηδᾶν μακρότερον καὶ οἱ πηδῶντες ἐκαλοῦντο Ἀλτῆρες οἵτινες ἐκράτουν ἀνὰ χεῖρα ξύλον δι' ἰσοσταθμίαν. Α. Σ.

Ἡ χωρητικότης τῶν μεγαλητέρων ἐκκλησιῶν καὶ καθεδρικῶν ναῶν τῆς Εὐρώπης ἐκτίθεται ὡς ἑξῆς:

Ὁ ναὸς τοῦ ἀγίου Πέτρου, ἐν Ῥώμῃ, χωρεῖ 54,000 ἀνθρώπους, ὁ τοῦ ἀγίου Παύλου ἐν Λονδίῳ 35,000, ὁ τῆς ἀγίας Σοφίας ἐν Κωνσταντινουπόλει 33,000, ὁ καθεδρικὸς ναὸς τῆς Φλωρεντίας 24,3000, ὁ ἅγιος Πετρόνιος, ἐν Βολωνίᾳ, 25,000, ὁ τοῦ ἀγίου Παύλου